

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De distinctione verarum visionum a falsis

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

passionabiliter affici/tra illud apli tam generaliter experru Sentio alia legem in mebris meis etc. unde etia reperunt i do/ctoribz theologie qui subtiles r pfundi nominati sunt quedā positōnes min^o sobrie vt q^d de^o vult r facit nos peccare. Q^d in ordine ad deuz omnia necessario veniūt r ita necessario peccam^o. Q^d diuina voluntas p^o vult res esse q^o su^o intellectus indicat eas fore. Q^d in eodē instanti temporis. licet nō nature duo r contradictoria simul possunt stare. Q^d multa sūt eterna pter deum. Q^d quicqd intellect^o cognoscit vniuersa/liter vel abstractiue vl^o p^o precisiue/babz cor respondentiā talē in re/sicut in deo dū p^o scindit intellect^o sapientiam a bonitate. r ita de reliquis quoz plura damnāda articuli parisienses ordinauerūt.

Finis

Tractatus de distinctione veraz visionū a falsis magistri Joannis de gersonno Cancellarij parisi.

Super vnā ex lectionibz meis/sup n^o esu carniuz apud ipsos carthusiens^{es} recensui eis dēq^z trāsmisi. Nūc aliā quandā sūt recēfens/tibi germane frater mitto. Dec lectio generali quodaz tropo aperit quēadmodū numisma vez diuine reuelatōis/a falsato denario dyabolice illusionis secerni p^o ne fallat nos angel^o sathane p^o trāsfignationē sui in angelū luc^o. s^z pbem^o spūs si ex deo sūt. r qd bonuz est obediētes ap^o teneam^o. Dec doctrina et si cuiubet xpiano vtilis est/viris tū religiōni r p^otemplatōi dedicatis/qualē te p^o celestis elegit/saluberrima imo necessaria iudicat. Bñ vale frater cordis mei/in eo q^d te iugiter custodiat r in q^d bñ valere p^o r fratres tuos celestinos vehemēter exopto. cōmendās me orōibz eoz. atq^z ea q^d tibi deputo volēs esse ipis cōmunia/vtinaz et vtilia sūt. Dec aut lectio sic habet. **U**t Johānes baptisans i deserto. In hac p^ocula cōmēdatio Jobis p^ocursoris ex tribus

oñdit/ex fama p^o nomē exp^ossa. sibi. Fuit io hānes. glosa. grā dei. A grā incipit. n^o nominari solēt nisi famosi. Secdo ex sua opatione ytuosa q^d dicit baptisās. Tercio ex loci rgruētia. in deserto. **C**irca nomē videre est ipm reuelatū fuisse celit^o fm histo^oriā Luc. i. scriptā. Et nō est hec mediocris laus h^ore nomē qd p^o angelū. r talē angeluz q^olis est gabriel/os dñi/ noiauit. Cōcludit nāq^z mirabil^o vite pfectio futura/ex p^onuncia seu p^osaga miraculosi nois assignatōe. alioquin frustra fieret in nomie miraculi opatio/si nō in re ipā aliqd magnificū sup^o q^z naturā excelsū designaret. **S**z insurger statim curiosus inuestigator. r q^oret q^d pacto scit hāc p^onunciatōez nois ist^o fuisse angelicā pl^o q^z illusionē dyabolicā. Etenim angel^o sathane fm aplm trāsfignatur se nōnūq^z i angelū luc^o. Ita est dubitatio q^d in nouissima lectōe est tacta r dilata ad tps altez/q^d petit artē discernēdi reuelationes angelicas/ab illusionibz demoniacis. **Q**uocirca dicam^o i p^omis sic va religio nis assignatio/p^o sophisticas r fallaces hereticoz argumētatōes impugnat. sic per mendaces angelos miraculoz veroz. sanctazq^z reuelationū autorital^o/factis q^zbus dā sophisticis r magoz p^ostigijs q^orit infrin^ogi. s^z dicit Pet^o apud clemētē i itinerario suo. Cur ita q^oten^o p^o h^o abducant hoies a spūalis veritat^o cognitōe q^d p^o miraculorū aut reuelationū media tradita ē/q^on ad falsitatē silia vident^o introduci. **D**icam^o p^o terea qm nō est humanit^o regula general^o vl^o ars dabil^o/ad discernēdū semp r infallibiliter/q^d se sūt r q^d false aut illusorie reuelationes. Tūc em nō haberet solū fides d^o nostris p^ophetijs r p^osequēter de tota religione/sz esset euidentē certitudo. Nā q^d sciret euidentē aliqd esse a deo vl^o ei^o angelo reuelatū/sciret pfecto aliter q^z p^o solā fidez illud esset vez. Quēadmodū si q^z haberez scientiā clarā de dissolutōe fallaciay r argumētationū p^otra veritatē fidei peccatiū eandēq^z impugnantū. haberet vtiq^z noticiā nō em certā ex fide/sz ex demonstratōe de fidei articulis euidentē. Cōstat igit nō esse querēdū a catholico vt sibi fiat eluc^odatio p^ospicua r euidēs de p^onunciatōe huius nois Jobes facta zacharie/qliter p^oabiliter sciet esse reuelatio angelica. De h^o ei fides est r nō sciētia. Et sic nō oim est fidel^o fm aplm/sz est donū dei/sic nō oēs verā a

bb

De distinctōe verarum visionū

falsa reuelatōe secernūt. s; aut verā sper/
nunt/ r; falsā amplectunt. vel sacrilega im/
pitate r; incredulitate/ talia negant repro/
bāt r; p̄tēnūt. **¶** Hilomū^o alia est que
stio q̄liter p̄suppositis q̄ fidei sūt/ cogno/
scere nos fideles poterim^o r; fm doctrinā
Johānis pbare spūs si ex deo sūt ne falla/
mur. Et i hāc q̄stionē sciēs incidi. p̄pter il/
lusiones plurimas q̄s n̄ro tpe cognoui cō/
tigisse. Et etiā in h̄ senio seculi. In hac bo/
ra nouissima/ in p̄cursione antiēpi/ mūd^o
tanq̄s sener delir^o/ fantasias p̄les r; illusio/
nes somnijs similes pati habz. r; multi di/
cent. ego sū xp̄s/ r; recedētes a veritate cō/
uersi ad fabulas seducēt mltos. De mult^o
iā audiri/ q̄z q̄libet sibi reuelatū esse p̄ cer/
to iā habebat/ q̄ erat futur^o papa. Inter/
q̄s quidā bñ l̄ratus r; famosus/ h̄ etiā p̄pa/
manu i scriptis q̄ legi reliq̄t/ r; argumētis
p̄iecturisq̄ plurimis asserere conatus est.
De alio silr l̄rato/ p̄ relationē accepi. p̄mo
p̄suasū esse sibi q̄ foret papa. debinc anti/
xp̄s saltē p̄cursor antiēpi. nouissime vt se/
ipm perimeret instigat^o est vehemēter/ ne/
videret tm̄ asserere nocuissimū p̄plo xp̄iano
Tādē dō miserāte ad saniorē mētē p̄ueri^o
ista de se scripsit ad eruditionē r; cautelas
alioz. Porro de alijs mult^o in religione r;
austeritate vite p̄stitutis. incredibilia fere
sūt ea q̄ idoneis testib; referētib; agnoui.
¶ Si veniat igi^o aliq̄s q̄ se reuelationem
habuisse p̄tendat quēadmodū zacharias
r; aliq̄ p̄phetaz cognoscunt ex historia sa/
cra recepisse/ q̄d agem^o/ q̄ pacto nos habe/
bimus. Si statim negem^o oīa/ vel irridea/
mus/ v^ol inculpem^o videbimur infirmare
autoritatē diuine reuelatōis q̄ nūc vt oliz
potēs est. neq̄s em̄ man^o ei^o abbreviata est
vt reuelare nō possit. Scandalisabim^o p̄/
terea simplices dicētes q̄ ita de nostris re/
uelatōib; r; p̄phetijs poterūt esse calūnie/
r; censendo erūt fantasie vel illusiones Te/
nebim^o ergo mediū. r; fm apli Johannis
documentū. Nō credem^o oīi sp̄ritui/ s;
pbabimus spūs si ex deo sint/ r; obediētes
aplo q̄d bonū est teneamus. Erim^o sic nu/
mularij seu campozes sp̄uales/ ad soler/
ter r; acute examinandū numisma p̄ciosū
r; extraneū diuine reuelatōis/ ne forte demo/
nes q̄ monetā quālibet diuinā/ r; bonā q̄m/
libet falsare satagūt/ subintroducāt p̄ va/
moneta r; legitima falsatā r; reprobā. est; h̄
in detrimentū nō mediocre eccl̄iastici fisci

vel erarij/ seu thesauri imperialis dei. Et
tanto ampli^o q̄sto moneta p̄ciosior est r; ra/
rior/ quēadmodū sunt act^o virtutū heroi/
car/ atq̄ supnaturaliū visitationū. Tan/
to igi^o vigilantior adhibēda est ad discer/
nendū cautela/ quāto est; iactura damno/
sior. **¶** Et qm̄ similitudo hec sat; idonea
est ad id palpabilius ostendēdū q̄d intēdi/
mus/ p̄sequamur eā dicētes. Primū. q̄ ex/
aminator hui^o monete sp̄ualis/ debet esse
theolog^o/ arte pariter/ vsq̄ peritus. non
q̄les sūt q̄ semp addiscētes nunq̄s ad sciē/
tiā veritatis pueniūt. q̄les garrulosi/ vbo/
si/ p̄terni/ p̄tētiōsi. morib; deniq̄ pessimis
dediti/ r; plus ad epulas vanaq̄ gustu di/
scernēdū/ q̄ act^o suos d̄judicandū indu/
strū r; seduli/ quib; om̄is sermo de religio/
ne fabula est siue onus. postremo quicq̄d
lingua magniloqua oñdit/ vita q̄ mentiri
nescit p̄tradicit r; blasphemāt. Apud tales
numularios noua quibet moneta diuine
reuelatōis sic incognita est r; barbara. vt
cōfestim ad se deductā. cū grandi cachin/
no r; indignatione reijciāt irrideāt r; accu/
sent. Alij sunt/ nec nego/ q̄ ex aduerso i op/
positū ruunt viciū/ q̄ suspiciosa etiā r; va/
na r; illusoria delirōz hoīz facta r; somnia
necnō egrotantiū r; melancholicoz porten/
tuosas cogitatōes/ reuelationib; ascribūt
Istis leue cor nimis ad credendum/ alijs
nimiū intractabile r; asperuz esse videns/
scio certissimū esse q̄ apud Platonē scribit
medio tutissim^o ibis. **¶** Est autē moneta
ista sp̄ualis reuelatōis tanq̄s aurea/ in q̄n/
q̄s principaliter examināda. s. in pondere.
in flexibilitate/ in durabilitate/ in p̄figura/
tione/ r; in colore. Et h̄ fm quinq̄ p̄tutes
ex quib; sumit argumētū monete sp̄ualis
legitime. Humilitas dat pond^o. discretō
flexibilitatē. patiētia durabilitatē. veritas
p̄figurationē. charitas dat colorem. Das
quinq̄ p̄tutes legim^o Mariā habuisse in
angelica reuelatōe sibi facta. silr in zacha/
ria r; elisabeth cōcludunt eccl̄iaste ex serie
enāgelij Luce. dū Johānis nomē fuit re/
uelatum.

Itaq̄ quo ad primā p̄ditionē
si cognoueris aliquē q̄ p̄ sup/
bam curiositatem r; vanā lau/
dem atq̄ p̄sumptionē sanctita/
tis/ cupid^o sit habere reuelatōes insolitas
q̄ se dignū istis reputer/ qui in talib; de se
narrandis gloriabund^o delectet. scio quā

illudi mere? Neq; magnipendas si aliquam habuisse reuelatione iactate affirmet: de est em pondus humilitatis. Preterea d sanctis patribus habem narratōes plurimas sup tanta humilitatis obseruatōe cōpositas. Cuidam ex patribus demon apparuit trāfiguratus nō solū in angelū lucis/ sed in xpm dixit se ad h venisse in mundū/ vt ab h patre videret et adoraret. Logitabūdu aliq; dū māsit sanctus ille pater/ instar marie virginis/ et cogitās qualis esset ista salutatō. Dicebat intra se. Nunqd nō adoro quodidie xpm. qd sibi vult talis apparitio. Et ad humilitate ilico pfugiens ait ad demones. Vide ad quē mitteris. Non em dignus sum hic videre xpm. Duo dicto tam humili demon pfusus et pudibundus abscessit. Alii pater clausit oculos in re simili. Nolo inquit videre xpm in terris illū in celis videre ptentabor. Et beatus Martinus ex supbo demonis ornatu/ falsitatem loquēte dyabolice/ qz se xpm dicebat agnouit. Est igit hominibus saluberrimum consiliū ptra tales demonū illusiones pōdus humilitatis obseruare. se reputare intellectu pariter et affectu indignissimum/ qui sup alios homines reuelationem accipiat. qui pre alijs a deo mirabiliter visitet. Et si que talia pter solitū euentu circa eum ptingerit reiciat a se cū sancto humili verecundōs pudore. Deputet talia vltioni pprie fantasie/ et se habere aliquid simile freneticis et maniacis aut melancolicis reformidet. Vel caueat ne propter enormitate pcedentiū peccatorū/ datus sit in reprobū sensum vt talibus illusionibus seducat. Si talia sint dyaboli machinamenta seu tentamenta ex humilitate huiusmodi euanescent. Aut si velit deus qd i his tolerandis exerceat/ nō nocebūt. Si vero sit diuina reuelatio non ficta/ humilitas pie renitens/ magis pparabit locū ad ipsius susceptionem et audire merebit/ amice ascende superi. quāto i loco plus infimo recūbere conabit. Dabes in exodo/ quotiens Moyses a se repulit diuina iustionez dū ad pharaonez mitteret. Obsecro inquit dñe mitte quē missurus es etc. Et hieremias clamat A a dñe deus. ecce nescio loq; qz puer ego sum. Et Iohes baptista non audet sanctū verticē xpi tangere. h eū a se repulit dicens. Ego a te debeo baptisari. Et aplos paulus se primū inter peccatores

deputat/ qui nec dignus sū inq; vocari apostolus. Et si quis obiecerit qd aplos suas reuelatōes iactanter aperuit atq; diuulgauit. Respondēt sancti doctores in q; libris. sub hac sentētia. Aliud est inqunt ex quadā necessitate vel habendi pfiliū. vel ad vtilitate audientū/ secretas grās suas aut vtutes suas prodere seu manifestare aliud sine quantis sua aut alioz vtilitate talia p inanē gloriā ventilare. Vñ maria virgo que pseruabat omnia verba hec cōferens in corde suo. postmodū aplis pfertiz luce sacra misteria sibi soli credita disse-ruit. nō ad iactantiā/ qz nō tantū tardass; cū viciū omne pcepit sit. s; ad ecclesie religionisq; edificationem. Quinetiā deuotiss; Bernardus qd toriens iussit vt hō vtutes suas plus abscondat etiā familiarissimis et deuotissimis/ q; alij vicia sua occultare sagunt. pluries de suis donis et gratijs p ptemplationē adeptis palā nedū loqui s; scribere nō esse supbia arbitrat est. Duo pacto sic qm h agere cōpellebat nō vanitas s; charitas. et iā in humilitatis terraradicē vtutis. ne iactantie aura velleret alite demiserat. Hec charitas et edificatōis necessitas a psumptōis suspitōne beattiz paulū absoluūt. qz ppter subintroductos falsos aplos/ qd gloriosos se monstrabāt/ autoritatis sue pondus impulsus ē ppalare quāq; pla sint in ei? etiā laudatōne plenahūilitatis et recognitōis pprie fragilitatis et ignorātie. An in corpe inq; vt extra corpus nescio. deo scit. Et itez. Factus sū infipies etc. Est igit nō quelibet manifestatio reuelatōis sibi sacre arrogās vel superba/ s; ea tantūmodo qd sit inaniter vane et absq; fructū edificatōis vt pfiliū/ s; sit ad exonerandū tumorē animi a vento iactantie qd plenus est. Ad scalpendū deniq; prurientes aures astantiū curiosa hmōi narratōe vanitātū. Et si nō aliud afferret hęc loquacitas incōmodū. abūde illud est/ qd magne rei et inappciabilis sit psumptio. dū. s. rps inutiliter delabit. Duo circa nō paz ad re attinet si res de qd fert esse reuelatio/ sit vtilis ad mores. ad republicam. ad diuincul? honozē vt augmētū. aut si sit supuacuis reb; seu narratōib; imicta. Proinde in secularib; historijs/ et actib; humanis. sic reperire cōmune est/ et laudare se p hō absq; culpa iactantie/ dū sue defensionis vtget necessitas. Sic Tullius porando ne

De distinctōe verarum visionū

pelleret in exiliū ſernationē ciuitatis ro-
mane a se factā aliq̄s egregia opa ſui ſu-
lar̄ cōmemorauit. Sic africanus ſcipio
triumphū quē de cartagine ſubiugata re-
portarat in deſenſionis ſue patrocinū cō-
tra accuſatores ſuos allegauit. et vtrolibz
abſq̄s imputatōe ad iactantiā. Refert de-
niq̄s plurimū ſi q̄s nouicius ſit i exercitio
virtutū aut veteran⁹. qm̄ virt⁹ dū incipit
leuiſſimo ſtatu ſuelliſ. Inueterata at ſua
ſtabilitate nixa conſiſtit. ¶ Dabes et his
primi ſigni qualēcūq̄s delucidationē/p
q̄d diiudicari p̄t ſpūale numiſma vere re-
uelatōis a falſato denario dyabolice illu-
ſionis/q̄d ſignū eſt pond⁹ humilitatis. Et
nōne h̄ pond⁹/hec habuit reuelatio facta
zacharie et Eliſabeth ſup Johānis nomi-
natione. Lege h̄iſtoriā et videbis q̄ vicini
et cognati vocabant puez noie p̄ris ſui za-
chariam/qz nō garrula et vana curioſitate
ſup noie pueri parētes vulgauerūt. Illaz
dicere ſola extorſit neceſſitas dū in circūci-
ſione puer eſſet nomē accept⁹. Sz et eli-
ſabeth ſancto humili verecūdoqz pudore
ornata/occultabat ſe meſibz ſer. Et zacha-
rias tāte humilitatis fuiſſe ſuincit/ut ad
verbū aspectūqz angeli ſtupidus et gelido
timore ꝛcuſſus/vix crediderit nunciāti.
¶ Addendū tñ eſt q̄d vult beatus Greg.
dyal. Humilitatē verā nō eſſe p̄tinacē/ſz
obſtāntē cū tremore/quēadmodū de q̄dā
libertino refert/q̄ rogabat et adiurabat re-
nitens ſuſcitare puez. Virtutis inq̄t pe-
ccus nō eſſet ſi h̄ charitas non vicifſet. Et
plane nō iā hūilitas ſz ſupbū d̄ ſua eſtima-
tione eſt iudiciū. ſi q̄s p̄tendēdo hūilitatē
p̄tēnnaſt p̄latū aliq̄d opis ardui p̄cipietez
Neqz em̄ h̄ ageret/ſi nō eſſet ſapiēs i ocul
ſuis. ſi nō prudentie pprie innitēs potius
q̄s ſuperioris ſui iudicio ſenſui et arbitrio
ſubijci parat⁹ exiſterez. Vide q̄ quēadmo-
dū puſillanimitas et ſupbia generetur.
¶ Addit ip̄e Greg. p̄ regula q̄ miraculuz
et hūilitas duo ſūt ſigna/q̄ ad manifeſtan-
dā alicui⁹ ſanctitatē ſufficiūt. Neqz em̄ mi-
racula p̄ ſe valēt/cū a malis iuſto dei iudi-
cio p̄mittuntur fieri i edificationē ecclie.
Dens q̄ diuio ſpiritu implet inq̄t greg.
habet cui dētiffime ſigna ſua. veritatē. ſ. et
humilitatē. q̄ ſi vtrqz in vnā mentē perfe-
cte ſueniūt/liq̄t q̄ de p̄ſentia ſancti ſpūs
teſtimoniū ferūt. Quāqz refert multū ſi
miraculū fiat in atteſtatōez fidei vere. aut

ad ſanctitatē alicui⁹ manifeſtatōez. Nā et
mali p̄mo mō faciunt miracula vt ſcribit
Math. vii. Dñm veritas a quocūqz dicat
a ſpū ſancto eſt. nec eā vincit malicia. Sz
in approbatōez ſanctitatē pprie/mal abſ-
qz dei p̄tradictōe publica et ſufficiēti nullo
modo ſuenire p̄t miraculoz opatio. alio-
quin de⁹ eſſet falſat teſtis mēdacq̄. Qua-
re ſic qz ſignū pprie manus. i. potētie/a ſe
ſolo factibile/appēderet l̄ris falſis p̄ſenſe
ſanctitatis/nec reclamaret. Addit h̄ n̄ re-
clamaret/pp̄ter antiēpi miracula q̄ nō nul-
li h̄a fore p̄tendūt/ad p̄batōez electoz et re-
probōez ſubuerſionē. Licz tñ antiēps mi-
niſter miraculi mēdaciffim⁹ erit/in vita
ſceleratiſſim⁹. Sz de⁹ ipi ſuiſqz miracul-
ne crederet/p̄ ſuas aliozūqz p̄nunciatōez
innumeras reclamauit atqz p̄tradicit. p̄
pter q̄d inexcufabilis erit ſibi credēs.

¶ Secundū ſignū in legitimo nu-
miſmate ſpūali/eſt diſcretio q̄
dat flexibilitatē. Intelligo p̄m
p̄ritudinē ad credendū ꝛellio/
q̄ eſt humilitatis filia. Si videris aliquē
exēplo zacharie et eliſabeth incedētē via re-
gia et corde ſimplici in oibz iuſtificarōnibz
dei q̄ nō vult ambulare in magnis neqz in
mirabilibz ſup ſe. Sz medio quodā teno-
re/regulas viuēdi ſequit a p̄ribz inſtituat
nec trāſgredit ſines q̄s p̄ſes ſui poſuerūt.
d̄ tali noli credere leuiter/q̄ falſat p̄ demo-
nū illuſiones/quē et credere ꝛillio/et i oibz
ceterz moderatē diſcretōis obſuare p̄ſpe-
xeris. Atvero ſūt alij/quibz placet ppria
ſentētia duci/et ambulāt in adinuentōibz
ſuis. Ducit eos piculoſiſſimus rector/aut
verius impellit ppria opinio. icin q̄s ſup
modū ſe macerant. p̄tendūt vigilias. la-
crimis pluſqz oportet cerebz turbāt et ex-
tenuāt. Et inter hec nullius credunt mo-
nitio. conſilio neminis adqueſcūt/ut tē-
perati⁹ ſe habeāt. Doctores p̄terea et i lege
peritos audire ſeu conſulere non curant.
et conſultos ſpernūt. Admirum qz magnū
iam aliquid eſſe perſuaſerūt ſibip̄is. et qd
eos agere conueniat plus omnibus ſapere
arbitrantur. De talibz pronuncio qz cito
prolabuntur. in omnem demonum illuſi-
onem. cito impingunt ad lapidem offenſi-
onis. quia ceca precipitatione et nimia ve-
locitate rapiuntur. Propterea quicquid
de reuelationibus inſolitū pronunciant
runt habeto ſuſpectū. ¶ Pauci ſūt mēſes

dū eram Attrebatī. audiui de quadā mu-
liere coniugata et hūte liberos. q̄ aliq̄s diu p̄
duos dies. nōnunq̄s p̄ q̄rtuor. et ampli⁹ ma-
nebat absq̄ cibo. erat p̄inde multē amira-
tioni. Feci ut loq̄rer cū ea. examinaui eaz
multē s̄monibz. reperi hāc abstinētiā nō so-
brietate sed vanā sup̄bāq̄ p̄tinaciā. Nam
post tale ieiuniū dira fame excruciatā in-
explebili voracitate comedebat. Nullā in-
sup̄ assererat solidā cām q̄re sic ageret. nisi
q̄ se indignā dicebat q̄ pane vesceret. Fa-
tebat p̄terea neq̄s a p̄fessore suo. neq̄s ab al-
tero h̄re hanc viuēdi regulaz. Hāc dimi-
dio anno et ampli⁹ null⁹ habuerat p̄fesso-
rū v̄l absolucione v̄l p̄siliū. Expauit fate-
or et exhorui. dissimulās t̄n cepi ostende-
re demōis hos eē laq̄os. et eaz piculo insa-
nie vicinā eē. Nam et erat vultu attonito. et
color silis iamā morture videbat. Pete-
bam si sciret aliq̄s q̄z auctoritas fides et
prudētia maior. eēt ponder⁹ et reputati-
onis apud eā. p̄prie estimatōis iudiciū
Rūdit ilico suspirabūda et gemēs demissis
hami ocul⁹ se miserā. se peccatricē. se indo-
ctā plus oibz et insciā. Subintuli q̄rens si
vere ita de se sentiret. q̄ pacto sine cuiusq̄
alteri⁹ cōsilio. tā insolitā et ab alijs sancti-
oribz et fortioribz nō obseruatā abstinētiā
seq̄ret. Lepit nescio q̄s m̄sionū ambages
voluere. quia q̄uis euadere nescire deerat
hūilitas. et possidebat mentē ei⁹ q̄dā arro-
gantia. que se victā erubescere confiteri.
Tandē monui eā bona fide et sub attestati-
one maximi discrimis sui. i ania et corpe.
ut fatuā desereret hanc ieiunādi obstinati-
onē. et absq̄ peritorū consilio nihil singula-
re. et ab alijs inobseruatū seq̄ret. marie qz
viro suo displicebat. et peior erat edacitas
insaturabilis sequens. Non rūdit ad hec.
Plane discessi et qd postmodū egerit igno-
ro. **C**ecidit circō introducti ut exemplo
p̄spiciū facerē q̄ntus est in q̄busdā discre-
tionis defect⁹. q̄ nō p̄mittit necē ad credē-
duz p̄silio. Nō mirandū si numisma qd a
talibz fabricatū est repudiat. tanq̄s si ex fer-
ro sit nō aureū. **Q**ua in re saluberrimū
est sapientē p̄siliū. ne hō sit sapiēs in ocul⁹
suis. et ne innitat prudētie p̄prie. sed agat
oia cū p̄silio. in etnū nō peitebit. Nec suffi-
cit q̄ridianis interrogatōibz fatigare prudē-
tes. s̄z fides et obediētia p̄stet necē ē. alioq̄n
stult⁹ erit hō h̄mōi. put loq̄ sapiēs. q̄ n̄ re-
cipit v̄ba prudētie leu p̄siliū. nisi ea dixerit

q̄ versant in corde suo. Est sane donū nō
mediocre spūscit. h̄ donuz p̄siliū q̄ scz dari
possz. v̄l h̄ri v̄l credi recte p̄siliū. **A**it ita
qz Iohes climaci de q̄dibz p̄tingēdi ad de-
um. qz hō arrogās et seipm̄ ducē sui p̄stitu-
ens. nō indiget demōe tentate. qz factus ē
sibiipi demō. Estimo deniqz qz nūc maxi-
moz maloz cumul⁹. que in scismate pati-
mur et expimur. ab hac indiscretiōis peste
p̄cesserit null⁹. acq̄escere p̄silio p̄mittent⁹.
De hac discretiōis h̄rute tractat abun-
de Cassian⁹ in collatiōibz patz. Tandē i
p̄sona magni illi⁹ Antonij p̄cludit solam
hāc h̄rute esse q̄ imp̄turbato calle deducit
ad regnū. et ab insidijs et seductōibz demo-
nū tutos reddit. **S**ubiūgunt̄ exēpla q̄bz
h̄astruit. Miserabiles p̄terea erit⁹ illorū
q̄bz hec h̄rute defuit mēorant⁹. Itaqz ad par-
ecitiū h̄gūt abstinētia nimia et crapulosa
voracitas. nisi qz irremediabilior est excel-
sus i abstinētia. **D**ozbos ei affert incur-
biles et lesiōe cerebri. et rōis p̄turbatiōe. q̄
fit ut p̄ manā aut furā v̄l ceteras passiōei
melācolicas sic p̄fundant et intime radica-
tur fantasmatata interi⁹ resnata in cerebro
qz esse reputant vere res extrinsec⁹ appētes
et audire se putat hō videre v̄l tāgere quod
nullo sensu exteriori p̄cipit. **I**nualescit autē
hec passio vsqz ad hāc aliq̄n insaniā. ut iu-
dicet se hō aliud eē q̄ est. **Q**uēadmodū re-
pert⁹ est q̄ se murilegū. ali⁹ q̄ se gallū. ali⁹ q̄
se asinū. ali⁹ q̄ se mortuū reputaret. **U**ndē
fuerūt nōnulli doctoz q̄ hac egritudine p̄-
cussum arbitratī sūt fuisse ipum nabucho-
donosoz. ut brutū aial eē se crederet. et non
veracit indueret corp⁹ heluinū. **P**leni sūt
medicoz libri p̄ortuosos h̄mōi appiritio-
nibz. et iudicioz corruptiōibz. et lesiōe viri-
um interiorū nascētibz. **D**e his ait hierony-
mus qz magi indigēt somēto hypocratis.
q̄s alio p̄silio. **M**ultos talū vidi. multos
etiā examinaui. qz aliq̄ in plerisqz negocijs
sanissimā videbant h̄re sniam. desipiebāt
t̄n in certis casibz et rātionibz. vbi fantasie
sue lesio certi⁹ eminebat. **C**eterz q̄ p̄scri-
taf acut⁹ artū magicaz traditiōes sacri-
legas et impias. facillime noscit plūma ibi
de obseruāda p̄poni. sup̄ imoderatis ieiu-
nijs et alijs nō ad aliud q̄s ad sensus et rōis
p̄turbatiōe. q̄ fit ut etiā plerūqz talibz de-
diti. cadant in insaniā. et vult⁹ oculoꝝqz
horrozē terrificā patiant. **A**ttū ne quis
ea q̄ dicta sunt. p̄tra iohes baptistā et eius

De distinctiōe visionū

abstinentiā valeat retorq̄re. **D**ic aduertē/
dū est diligēt/ q̄ hoīm diuerse sūt gr̄e/ tū
et naturali boitate cōplexiōis. tū et dono
illī q̄ diuidit singul. putat. Quocirca
fieri p̄t q̄ absq̄ culpa et nota indiscretiōis
arripiat vn̄ modū viuēdi austeriore q̄ nō
oibz pueniret. **E**xplū hēm̄ in Iobē n̄o
Fuit ille cōplexiōis optie natural/ et armo
niā viriū inferiorū ad superiores/ q̄nta natu
ra lapsa patiebat p̄ncras integras posse
dit. **Q**ui si cui forsā sit h̄ ambigū/ sciat q̄
niā fm̄ scripturā dei p̄fecta sūt opa. **S**ed
nōne Iobes n̄ baptista a deo miraculo/
se p̄duc̄ est. **S**emē igit̄ materiale ex quo
corp̄ cōpaginādū erat nec durūz nimis/
nec rursus fluidū abūdātū fuit/ s̄ t̄e p̄oz
sus q̄le disponere et m̄strare talē et r̄tū de/
cebat artificē deū. **D**ic aliquē defectū mō
struosuz incidisse/ q̄d seq̄t. **J**ā nō nature q̄
nō opabat. s̄ deo miraculo se causanti fuit/
set imputata tal̄ imp̄fectio q̄d dicere nefas
est. **E**t h̄ ampli⁹ liq̄t q̄ iobis cōplexio nō
melācolica s̄ sanguinea fuit. et q̄ i sua cōce/
ptiōe et ānūciatiōe p̄stellatōnibz celi neq̄s
subdebat. **F**ecellerūt insup̄ aut fallere po/
tuerūt regle astronomoz de iudicijs circa
eū/ nec ad ip̄m extēdi potuerūt. **A**pta est rō
p̄ceptiōis miraculū. **E**t bis q̄d rursū p̄clu
dit. **N**imīz vide q̄ iobes dū puer heremū
cōcupiuit et introiuit. h̄ nō ex lesione cere/
bri. nō ex melācolica passiōe egit/ s̄ potius
a sp̄sc̄to duct⁹ est i defectū. **S**ilr̄ vic⁹ sui
singlarietas: et cetera h̄mōi (q̄ eē añ ei⁹ con
ceptiōem p̄nūciata sūt) p̄tuosa sagacitate
obseruabant a iobē/ q̄ ab alijs āmirari po
terāt/ s̄ nō est discretiōis p̄tute penit⁹ imi
tari. **H**ō oīm auīū par ē volat⁹ ad adlam.
nec bestie oēs cursu tigrīdē equāt. **S**ic in
p̄tuitibz dispar ē cuiq̄z partitio. **H**ōne san
ctus b̄ndict⁹ desertū locuz puer incoluit.
ip̄i tū documētū est/ vt nō p̄mittant pas
sim/ et p̄ libito mōachi solitudinē aggredi
Nā q̄ sp̄iā ad huc tyrūcul⁹ nec expe⁹ leuio/
res iul⁹ pugne sp̄ritual/ quō tute cōmit
tit se bello gūiori gigantē. **N**ā q̄ cōem vitā
agūt i societate. maḡ experim̄t bella mū
di et carnis tāq̄z rudiores potētioresq̄z pu
gnarū p̄gressus. **Q**ui aut̄ solitarij degunt
p̄tra gigantē immanissimū diabolū dimi
caturi et fraudibz subtilioribz atq̄ fortiori
bus aggrediēdi/ fatigādū: et nisi discretiōis
gr̄a succurrerit turpit̄ deiciēdi exponūt.
Ignoscit̄ igit̄ q̄s necessaria ē discretiōis

virt⁹/ quā parit nutrit et saluat humilitas
vere obedientie copulata. **E**xpediam⁹
reliqua sub breuitate maiori.

Tertiu⁹ igit̄ signū i numismate sp̄ū
ali/ dixim⁹ esse paciētiā q̄ dat du/
rabilitatē/ dū p̄ ignē tribulatiōis
examinat⁹/ et dū p̄ contumelias et probra
pulsat. **D**octrina viri inq̄t sapiēs et pari
entia cognoscit. **S**i q̄s itaq̄z et manifesta
triōe illoz q̄ sibi dicit fuisse reuelata: repoz
tet n̄ nisi deiectionē/ irrisiōnē et opprobria
facili⁹ inducit credere sibi/ q̄s vbi suspitio
de vane laudis captatiōe rōnabilis exor
tur. **F**allax tū ē h̄ signū/ nō dubito nisi cau
tissima circūspectiōe cū alijs adiūctis exa
minet. **N**āz obstinatio sepe paciētiā simu
lar. et nōnulli ex p̄tumeliāz fatua p̄pessio/
ne glorianf. **Q**uēadmodū ip̄e etiāz sordes
vestiū et ciliciū/ aliq̄n sup̄bie vermē morda
cissimū generāt et nutriūt. **A**rbitrant̄ isti se
iustis et sanctis esse siles q̄bus tot aduersa
cōtigerūt v̄l qui egerūt silia. **I**mpleri rur
sus in se putat illā christi p̄missionē. **B**ea
ti q̄ p̄secutionē patiunt: qm̄ ip̄oz est signū
celoz. nō sāt aduertētes/ qm̄ addit christ⁹
p̄pter iusticiā/ s̄ tante cecitat⁹ est ip̄a men
tis arrogātia/ tam silis esse p̄tuitibz vultū
deri temeritas. **L**etex nunq̄d nō obsecro
repiunt qui de suis etiā defectibz: de negli
gentijs et necessitatibz improbilissime glori
ant/ absurdūz dictū. sed ita glorianf: certe
depurātes sibi talia a deo p̄mitti/ ne cum
paulo magnitudo reuelationū aut virtu
tū eosdē extollat. **E**t vide q̄ntē p̄sciētie ar
rogant/ calamitas: q̄ nec humiliat: nec a
suis defectibz spoliāt. **N**ā q̄z vtili dispēsa
tione sibi datos putat stimulos negligēti
arū culpabiliū: vt eis carcat nequaq̄z emi
p̄tur. quinpoti⁹ in sue p̄fectiōis traducit
argumentum.

Quartum signū est veritas/ q̄ dat
configuratiōē et inscrip̄tiōēz le
gitimā. **E**st namq̄z sacra scriptura
locus v̄l officina/ vbi cunus regi⁹ monete
sp̄ualis recondit. q̄ si in aliquo vel mini
mo puncto denari⁹ discrepet in sua figu
ratione et sup̄scriptiōe ab hoc cuncto regis:
absq̄z vlla dubitatiōe falsatus est. **A**ttamē
tanta est nōnunq̄z similitudo denarij falsi ad
verū: vt vic̄ nisi a doctissimis possit falsi
tas dephēdi. q̄ inter tot veritatis lineas
ad fraudem positas: nō statim vnus falsi
tas punct⁹ semet aperit. **V**isi sūt heretici

qui magnos catholice doctrine cōpingebant libros/ vt solam heresim inf tot veritates latenter insererent/ & cautiōi efficacioris fraude publicarent. Nec res indicat ex q̄nta necitate tal̄ q̄libz moneta reuelationū insolitaz debet a theologis/ p̄uicq̄ admittat/ examinari. quoz p̄cipue interest inter verā & falsam religionē. mores q̄ cōcernens discernere. Palam est insup̄ q̄ pernicioſa sit scripture sacre reiectio: et ad antichristi susceptionē preparatio certissima. **¶** Hoc signū quartū manifeste trahitur in lege Deut. xiiij. & xvij. **¶** Et pro elucidatione maiori placet hic repetere q̄ tuoz p̄ditioes vere reuelationis: q̄ ad veritatis inscriptionē alias p̄ me positas: & p̄ nūciatas i q̄dā collatōe de angel̄. **¶** P̄ia cōditio. Nullus angeloz sc̄toz siue p̄pheta rū quicq̄s eē futurū p̄nūciat: q̄n veracit̄ futurū sit/ in sensu quē ip̄e v̄l sp̄ūsc̄tus intēdebant. Sic nō est r̄sum demonū. quia fallūt & fallunt. & hec cōditio habet Deut. xvij. Si tacita cogitatioe r̄deris. Quō possum intelligere verbū q̄ locut̄ est dominus? Sequit̄ r̄sio. Hoc habet signū: q̄ in noīe dñi p̄pheta ille p̄dixit & nō euenerit. hoc dñs nō locut̄ est. sed p̄ timorē a nimi sui p̄pheta cōfingit. Contra h̄ videt̄ esse instantia foris de Jona q̄ predict̄ de structionē miniuitarū. & de Isaia respectu moris ezechie. & de Hathan. **¶** Pro q̄ ponit sc̄da cōditio. Si idipm̄ q̄d angel̄ aut p̄pheta p̄dixit/ nō ex modo q̄ vocaliter p̄tendebat eueniat. plus sup̄ h̄a sp̄ūsancto reuelationē accipiet: de p̄pheta aut reuelatione sic vel sic intelligenda: p̄ditionaliter aut mystice: vel l̄raliter. Sic factum est in Jona et Isaia. alias debuissent lapidari fm̄ legē Deut. xvij. scriptā. hoc est q̄d prius appellauit deū reclamare/ v̄l p̄radicere vel de suo intellectu salubrit̄ informare. **¶** Tercia p̄ditio. nihil bonis moribz aut sincere fidei p̄trariū: angeli sc̄ti & p̄phete veri p̄dicūt aut p̄cipiūt. Nō sic demōes v̄l antichristus: q̄z signa dicunt̄ signa mendacij. q̄z ad mēdaciū credendū inducūt. Nec p̄ditio habet Deut. xiiij. Si q̄s instet de p̄cepto dato abrae sup̄ immolationē filij. Responsio est: q̄ deo iubente seu dispensante nō fuisset illicita mortis huius inflicto. S̄ ita diceret p̄tinax idolatria imolans filios suos & filias suas demonijs. **¶** Pro quo ponit quarta p̄ditio. **¶** Reuelatio angelica

siue p̄phetica sup̄ aliq̄ q̄d bonis moribus obuiaret. nisi diuina interueniret iussio siue dispensatio. talit̄ circūstantionata est aut esse debet: q̄ de ea reuelationē accipiēti vel eis p̄ q̄b̄s sit reuelatio dubitare nō liceat. **¶** Oportet enī vt tam clare cognoscatur reuelatio eē a deo/ q̄s clare scit̄ aliquid esse scripture sacre vel rōni p̄forme. Et in hoc casu maxie necessariū est donū quod apls vocat donū sp̄itūū. **¶** Queres. q̄d agit hoc donū q̄d discretionē sp̄itūū appellam̄. Agit equidē vt sapore quodā intimo/ & illuminatiōe quadā experimentalē sentiat hō differētiās inter veras reuelationes/ & deceptorias illusiōes. Hoc tradit beatus Gregorius in dyal. Hoc idē de seip̄o beatus Bern. in suis miracul̄ ferebat. Geniebatur enī & vt sic dixerim gustabat inter no quodā afflatu & odore/ q̄n ad faciendū miracula sibi virtus aderat/ v̄tpote ad sanitates opandū. Quēadmodū de dño nostro iesu christo dicit euāgelista: q̄ sensit p̄tutem de se exisse dum sanata est m̄l̄r ex cōtactu simbrie vestimēti. Alioq̄n idem & alij similes: nulla ratione visi fuissent aliqui excusabiles a temeritate aut a tentationis diuine peccato dū ad operandū miracula semet ingerebant. **¶** Aug. quoq̄ refert in suis confes. matrē suam isto modo int̄ veras & falsas nocturne quietis imagines et visiōes discreuisse. Cur igit̄ aliquis si regula vniuersalis aut doctrina certa & infalibilis nequeat tradi sup̄ hac materia d̄ discretionē sp̄ūū: aut de reuelationū veritate: cum ista res plus in experientia & cōditionum particulariū q̄ infinite sunt cōcursu/ q̄s in arte verset̄. **¶** Videam̄ similem in re pari imo longe faciliōri difficultatem. Ridebunt ad exemplum forsan aliqui sed attendāt ne semet irrideant. **¶** Petamus ab aliquo dari nobis sub arte & doctrina vniuersali: p̄ quam sciri poterit euidenter de seip̄o v̄l alio semper: q̄n somnijs illuditur: aut veris vigilijs exercetur. **¶** Attende in primis q̄ visiōes somnioz plerumq̄ discursiue sunt: racionales & super se referre. **¶** H̄az querit hō si somniat. v̄trinq̄ insuper arguit. & tandem deliberate cōcludit q̄ vigilat. **¶** Adde q̄ tanta est somnij ad vigiliam propinquitatis similitudo: vt hesitet homo etiam vigilans: ac visa se cum retractans: si tunc vere dormiebat. **¶** Rursus apud quosdam dormientiū put

De distinctiōe visionū

scribit p̄bus et experientia loquitur vigilan-
tū opa incurſu voce et alijs plurimis repe-
rire est. Deniq; tot et tales aliquādo occur-
runt ſimilitudines ſomni ad vigiliam/ q̄
ſolum videt experientia ad diſcernendū
ſufficiens. Interroga aliquē de vigilantibus/
quō ſcit an vigilat. Reſpondebit illi/
co forte inſulſam hanc queſtionē tuā. ſ; v̄
gere nō deſinas/ reſpōdebit ſubſtomachā
bene ſcio. Perſiſte vltra/ et dic/ quomō be-
ne ſcis. dicit q̄ maxima eſt inter ſomnium
ſuū. et vigiliā diſſimilitudo. Si ſimilitudines
varias adduxeris/ quas p̄rigimus. eſtimo
q̄ nullus ſue reſponſioni alius erit exitus
q̄ v̄t dicat certe ſcio/ q̄ ſic experior. Sed
perge vltra inſiſtere/ et affer/ q̄ ſimilem cre-
bro habere ſe indicat experientiā. dū ſom-
niat/ credēs ſ; loqui. legere et audire. imo
et nō ſomniare. Ad hec quid ille reſponde-
bit niſi dicere/ v̄t eſt/ et tunc decipior. **D**
ſi ampli⁹ proteruire et cōtraniti volueris/ di-
cens/ ita nūc. **D** bone vir etiā tu falleris.
q̄ ignozet. **V**ideat ip̄e quid vltra obmu-
tate aut ſufficiēter allegare valeat/ ad libe-
randum pedes ſuos ab hoc labyrintho. p̄-
ter ſolam experientialem noticiā ip̄ius vi-
gilie. que valde diſpar eſt a ſomnijs. forti-
or ſcilicet/ atq; lucidior. p̄ quā nō ſe tā op̄i-
natur q̄ ſcit et intelligit vigilare. **T**rans-
feratur hec ſimilitudo. que videt puerilis
ad rem ſublimiſſimā que tractat/ compri-
metur p̄ eam/ ſi nō erro/ inſolens arrogā-
s q̄ humana curioſitas. que fidei ſacramen-
ta ſi nō penetrat indigna. quādo nec quoti-
diana puerilia/ et ludicra/ ſufficit attingere
Dec etiā nos cōſideratio cautiores effici-
et/ nō in reuelationib; t̄mmodo ſecernēdīs
ſed in om̄ib; generaliter n̄ris actib; diūdi-
candis. **D** quotiens ſibi videt homo ſapi-
ens/ ſibi iuſtus/ ſibi humilis. et ſibi dicit. q̄
dianus eſt in p̄tute. et nescit q̄ miſer eſt et mi-
ſerabilis et paup̄ cecus et nudus. **P**reualet
in vanitate ſua et in multitudine ſp̄ualium
diuitiarū ſuarum gloria. dicit in exceſſu
ſuo/ nō moueboz in eternum. **S**ed p̄ cer-
to alto ſomno preſus fallitur. q̄ om̄ia hec
aſpicit nō in lumine veritatis vigilia. ſed
ſub ſimulacro ſomniculoſe vanitatis expe-
ritur hanc fraudē **T**unc primū homo dū
deo p̄picio excitatur a ſomno peccati. et ni-
hil inuenit diuitiarū ſomniatarū in mani-
bus ſuis. **F**it hoc dum regreditur ad lu-
minosum et p̄fulgidum diem humilitatis

et ſibi vigilat qui vanitati dormiebat. vi-
det tunc errorem ſuum/ et illū ſecus dūq; re-
tractans/ q̄ ip̄e patiebatur/ qui ve deſipi-
at/ obſtupescit. **F**lam et vere ſup̄bum et ar-
rogantem et tumidū aut aliter vicioſum ſe
fuiſſe deprebendit/ q̄ aliter prius exiſti-
mabat. **Q**uare ſic. **Q**uia mentiebat iniqui-
tas ſibi. **E**t quid mirū ſi mentitur iniquitas
ſibi plus q̄ ſi ſomnians de ſomnijs. et ma-
niacus de furia. et ſolidus de ſapientia cor-
ruptiſſime iudicant. **S**ic eſt plane q̄ vi-
cioſi de p̄p̄ijs vicijs/ v̄t de tenacitate par-
cus. de arrogancia ſup̄bus puerſe cōiectu-
rant. et tanq̄ acrisia p̄uſſi palpant i meri-
die. **Q**uāobrem eluceſcit quantus/ imo q̄
neceſſariū ſit eis alieni conſilij dūcatū ha-
bere et ſequi. quia de ſomniante alius vigi-
lans p̄fectius indicat. **I**deo ve ſolū q̄ cū
ceciderit nō habet ſubleuantem. et ve ceco
ſi ceca eum ducat impietas/ et illuſio. quia
ambo in foueā cadunt. **D** formidādas er-
go iugiter fraudes qui nō expanſcat. **D**
fallaces v̄biliber mille deceptionū tendi-
culas/ quis has euadet. **Q**uis arto tramē
re/ ſic obſcuro/ ſic obſeſo ſecurus ambula-
bit. **P**rofecto ſolus ille beatus/ et decies be-
atus/ humilis et paup̄culus/ qui ſapientio-
bediens ſemp eſt pauidus/ qui in dei timo-
re inſtanter ſe tenet/ ne cito ſubuertat do-
mus ſua. **P**uras ne fuerat hoc expertus q̄
dicit. **L**uſtodiens paruulos domin⁹/ hu-
milatus ſum/ et liberauit me. **D**eniq; h̄ te
ſtatur oraculū illud digne diuinū/ et ſempi-
terne memorādū: de humilitate **A**ntonio
monſtratus. **C**onformiter ad quod iurat
deuotus **B**ernardus taliū expertiſſimus
ſup̄ cantica. **I**n veritate inquit didici/ ni-
hil eque efficac̄ eſſe ad gratiā dei p̄meren-
dam/ retinendā/ recupandam/ q̄ ſi om̄i tē-
pore inueniatis coram deo nō altū ſapere
ſ; timere. beatus homo q̄ ſemp eſt pauidus
Hanc humilitatis lucem quiſq; intraue-
rit/ per medios tentationū laqueos q̄ntū
libet abſconditos/ tur⁹ incedet. **F**ruſtra ru-
giet aduerſarius vt leo. **F**ruſtra circūiet q̄-
rens quem deuoret/ **F**ruſtra inſidiabitur i
ſpelunca ſua vt rapiat paup̄em/ et paup̄er-
culum et cōtritum/ quoniā tibi dñe dereli-
ctus eſt ille pauper et orphano adiutor es.
Hoc eſt primū et precipuum ſignū in-
ter ſigna noſtre monete ſp̄ualis diſcretiū
Donationes om̄s itaq; intrinſec̄/ ocl̄
inſtinctus rebemences/ om̄is reuelatio

omne miraculū / omnis amor extat / omnis
 nis cōtemplatio. omnis raptus. omnis de
 nis nostra interior exterior ve operatio: si
 humilitas pcedit et comitetur et sequatur.
 si nihil eam perimēs misceatur / crede mi
 hi) signum habēt q̄ a deo sunt / aut bono
 eius angelo / nec falleris. Si vero p̄dicto
 rum aliquid sumat originem a supbia. si
 eam secum duxerit / suspecta habe omnia.
 Humilitatis ergo signum si p̄fecte nosce
 retur / frustra multiplicarent alia. quoniā
 supbia et hūilitas numisma spūaliū opati
 onum sufficienter condistinguunt. Hanc
 nihilominus sublimissimā paruitatem et
 paupertatem ditissimā / sed in deo / hanc sa
 pientissimam vt sic loquar insipientiaz / q̄
 sibi de se diffidit / que nemini se preponit
 que idcirco suafibilis est / et nemini detra
 hens aut indignans / disponit omnia sua
 uiter. Hanc inq̄ quisquis ppria virtute
 studio vel industria adipisci et seruare cre
 diderit / errat proculdubio: etiam supbissi
 mus est. preparat se homo ad eam non ne
 gabo: sed ab eo solo gratis infunditur et cu
 stoditur: a quo omne donū optimū est. et h̄
 scire et sentire iam magnū dei donum est: et
 humilitatis inicitū. **E**cce magistri vene
 rables et fratres dilectissimi ecce quo rela
 psus sum de quarto signo ad primū. ita ē.
 sed nunq̄ profecto satis crebro / nunq̄ ver
 bis sufficientib; potest apud nostrā elatio
 nem p̄ditissimā / inculcari laus huius vir
 tutis. nunq̄ nimis sub pedib; rep̄b̄nsio
 nis / valet aduersa supbia deici conculca
 ri et conteri. **M**onstrū horrendū ingens
Portentuosissimū supbie negociū. **H**ā
 beu calcata refurgit fortior / instar fabulo
 si **A**nthei / euulsa repullulat vberior. sua
 demum rescisioe velut ydre poetice caput
 redit fecundior. Sic et suo nedū cōtrario
 vt ex humilitate. ex foridib; ex pallore: sed
 ex sua morte rediuiua generat. **Q**uero
 tandē reuertamur si placet ad q̄rtū signū
 in q̄ eramus. **N**ō dixim⁹ esse veritatē / que
 dat p̄figurationē legitimāz monete nostre
 spūali. **U**bi queso animaduertere nequa
 q̄ omittamus / q̄ aliq̄ sic se habere p̄nt: vt
 q̄uis nō sint palam et directe obuiātia si
 ue p̄traria diuie omnipotentie / que p̄ scri
 pturam sacrā et rollitur / q̄n absolute pos
 sint fieri. sunt nihilomin⁹ reuellenda tāq̄
 inania et fatua et diuine sapiētie incōgrua
 nec testimonio veritatis. legitime forma

ra: sed aliūde protracta: quēadmodum si
 quis diceret sibi eē reuelatū q̄ tot⁹ mūdus
 mouebit⁹ cras motu recto / q̄ vn⁹ angelus
 annihilabit⁹ postmodū recreabit⁹ / non ad
 duendo aliā vtilitatē / q̄ qliber p̄latozum
 deb; solus: et nud⁹ incedere: et baiulare cru
 cem materialē sup hūeros suos: alias to
 ra p̄bit ecclesia. **T**alia inq̄ velut delira et
 diuina reuelatiōe indigna: statū abicien
 da sunt. **N**eq̄ enīz relucet tūmodo in di
 uinis opib; potētia: sed bonitas: et sapien
 tia quā effudit sup oīa opa ei⁹. **O**mnia in
 q̄t p̄s. in sapia fecisti. **A**d h̄ refert⁹ q̄ antea
 dictū est de narratiōib; supuacuis fanta
 sticaz apparitionū: et de inuiti p̄ eas sp̄is
 p̄sumptione. **P**ro h̄ valet q̄d habemus ex
 determinatione doctorū et glo. mat. iij. sup
 illo si fili⁹ dei es mitte te deorsum. **M**ira
 culū si pia vtilitate aut nēcitate careat: eo
 facto suspectū ē aut reijciendū. sicut fuisse
 chūstū volare p̄ aera: et vt cōiter sunt om
 nia magoz sacrilega p̄stigia. **F**uit nostris
 sp̄ibus mulier in talib; famata reuelatiōi
 bus quā h̄ signum nisi fallor delirasse cō
 uincit.

Quintum signum.

Expediamus nos ad postremū de
 quinto vltimo signo. **I**llud est si
 meministis. carital: seu diuinus a
 mor: q̄ dat colorē aureū numismati. **D**oc
 signū nō vsquequaq̄ statū sufficiēs est: pro
 pter sophisticū et fucātū colorē aureūz va
 ne seu carnal dilectiōis. **S**iquidē exptuz
 est mulierculas q̄sdā fuisse q̄ circa deū vel
 alios viros sc̄tōs maḡa fficiebant dilecti
 one viciosa ignorantiq̄ vera sc̄tā et sincer
 ra caritate mouerent. **E**t de idolatris con
 stat q̄ deū se diligere licz errātes existimāt
Propterea primū hic incident infero non
 esse turā mulierū q̄ntūcūq̄ sanctarū cū vi
 ris etiā religiosissimis: cohabitationez et
 familiaritatez. **Q**uare sic. **Q**uia p̄t fieri vt
 amor a spū incipiat: s; vehementē formidā
 dū est ne p̄ blādicias sensim carne p̄sumat
 tur. **N**ō deerit inq̄ **M**iero. vis⁹ diaboli.
Hā et ferreas mentes libido domat et car
 pit vires. **U**ritq̄ vidēdo semia. inq̄ d̄gi
 lius. **Q**uocirca scripsit q̄dā deuota muli
 er: nihil ita se habere suspectū sic dilectio
 nē: et pl⁹ q̄s diaboli: etiā dū circa diuina et
 p̄sonas probate sanctitatez p̄fat. **D**oc non
 muliebriter tradituz est: quoniā passio seu
 motio quāto vehementior tanto precipi
 t

Pet. v. d. d. d. d. d.

De distinctione visionū

tatio facilioz inuenit et regi difficilioz. Amplius hanc ob causam in ceteras videns errasse begardi et begarde/ob indiscretam dilectionem noie deuotionis palliatā. Argumentū huius rei est in quodam libello/incredibili pene subtilitate/ab vna femina composito/que maria de valerianis dicebat. hec agit de progatia et eminentia dilectionis diuine/ad quam si quis deuenerit/fit secundum eas ab omni lege preceptorum solutus. adducens pro se illud ab apostolo scriptum. Caritatem habet et facit quod vis. Recolitur opinio/ut apud Virgilium in bucolicis que sitine ponit. An qui amat sibi somnia fingunt. Et certe res sic se habet. quam amorem inter omnes anime passiones magis penetratiuus et alienatiuus. et si verus est castus et sanctus inuincibiliter cogitabiliter ad cognoscendum celestia. Si vero aut vanus sit/erroneus aut libidiniosus/varias sibi format illusiones. ita ut credat videre seu cogitare que presens ignorat. Experimentum huius rei in amore herosospicim. Et enim si predicta maria/non de viatoribus vtiq; ligatis ad preceptorum diuinoz impletionem/sed de statu bonorum dilectionem quam scribebat applicasset/vix aliter quicquam diuina fructus/que ad aliquid dici potuerat. sed falsebat ea sua tumidas anime ratione passionis dilectionis imixta. Putabat igitur se frui deo dum vivebat hec passio forte circa deum in eius animo quantumcumque a diuinis preceptis longe esset. Accepi a narrante quodam cartusensi. se ab vno magno viro audiuisse. sed in hoc stultus erat. quod peccatum mortale non semper corrumpebat caritatem/nec impediens dilectionem dei super omnia/imo ad gratias agendum et diuinam dulcedinem ammirandum/laudandum/occupandum non quibus inflamabatur. exemplum dabat de fornicationis dilectione. Errabat vtiq; delirus ille. que sic facta stabat/dum mortuam omnem amoris passionalem vel ex consuetudine vel aliunde genitum ita diuinam vocabat caritatem/que non gaudet super iniquitate et que deo pro inobedientia precepti cuiusvis nequaquam inimicatur. Noui hominem que ex deuotione et sapientia plane laudabili cuiusdam virginis religiose/amicitiam eius in domino familiariter amplectatur. deerat primo focus omnis carnalitat. tandem paulatim ex conuictu crebro accreuit amor/sed non penitus in domino/visque adeo ut ab ea visitanda aut recogitanda si aberat vix diuelli valeret. Nihil tamen pro tunc carnale. nihil subdolum. nihil fraudis diabolice suspicabat/donec aliquando discedendum fuit longum ab ea. sensit ille vir

tunc hominum. que non pura et omnia sincera et casta fuerat hec dilectio. et que magno malo nisi de peccatis auertisset approximabat. Quis que prope vehementia est ad virtutem piculissima comes/ut ad dilectionem. ad zelum. ad correctionem et siles. Verissime propterea quodam enunciavit/que dixit male cuncta misstrat imperus. **H**ec demum fraus apud illos frequens est/que in cultu aut dilectione primorum/decorem corporis. florere etatis. aut diuitias/aut alias fortune dotes attendit. Ac inde vehementius ad eorum dilectionem accedunt. Qui profecto cauere debent ne sordide aut carnaliter excurantur. Alioquin si timido virtutes diligunt. se demum eius vnicam spiritum videlicet/quecumque corpusculum inhabitet eque ament colant et frequentent. Non aduersus tametsi queque poete dicenti. Gratiosus et pulchro venies e corpe viri. Adiuuat. Sed affirmo que si gratiosus. non ob hoc tutior aut sincerior inuenitur. Denique ut sentias que nihil tutius sit in ipsa etiam dei dilectione/dum perquamur a domino recogitatione profunda circumspice que apud exercitatos in amore et ceteris virtutibus suboriri potest horribiliter deceptio. Et qualis deceptio. Talis que prope ut ipsi deuotius iusta sed occulta dei permissione/aut pro erudiendo/aut pro perdendo eludant a demonio meridiano supbie/transfigurante se in angelum lucis/sub specie gratias boni. declinat tunc ab eis deus: et veste nuptiali caritatis spoliatur. Omnia tamen priorum deuotionis et dilectionis indicia sentire et habere presumunt/errantes vtiq; in via et experientia morum/que admodum si quis abiret appetitis oculi in via pedum. arbitrant itaque que agitur spiritum dei dum ex solo informi habitu et versus virtutis prioris non dum abolito/mouentur. Et que non obstupescat huius audiens. Quis non vehementer exhorrescat. Quis non obtemperet apostolo dicenti. Qui se existimat stare videat ne cadat. Credo preterea hoc fuerat factus que dicebat. Est via que videtur homini iusta: et nouissima eius ducit ad mortem. Et ille que ait. Nescit homo an amore vel odio dignus sit. Super hanc abyssum multam iudiciorum dei verterat aciem contemplationis sue qui pauescens exclamat. O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei/que incomprehensibilia sunt iudicia eius. Et alter inquit. Terribilis in consilijs super filios hominum. Et ad humiliationem nostre miserie hec consideratio si non sufficiat quod aliud erit factus ignoro.

Porro nō ē p̄tereundū q̄ eadē p̄sona sic
nūc p̄t esse bona ⁊ ornata caritate/nūc de/
clinare in vitiū ⁊ rursus a malicia in iusti/
ciā p̄verti. Sic possibile ē eandē p̄sonam
nūc verū reuelatiōibz visitari. nūc fatigari
vlt̄ tentari s̄lis illusiōibz. Nā ⁊ pp̄be n̄r̄ vt
dauid. helize⁹ ⁊ nathā/nō sp̄ ad nutū p̄ sto
hēbant fm̄ Grego. ⁊ historiā pp̄bet̄ icum
sp̄m. Tū nathān ex fr̄ eq̄nti vsu pp̄bet̄/
ce visiōis/credidit pp̄riā estimatiōnez esse
reuelatiōnez. dū ip̄i dauid q̄renti de edifi/
cacione tēpli: r̄ndit. fac q̄cūqz bēs in corde
tuo/dñs tecū est. Valer̄ h̄ exēpluz ad ea q̄
de vsu dilectiōis diuine p̄tracta sūt. Quam
obrem q̄ in talibz se existimāt pp̄rio sensu/
arte vlt̄ industria/discernere/ videat ne er/
ret. qm̄ si p̄sūptiōis sp̄s obrepserit: sub/
iurabit facile vātas illusiōis. **L**ave tū h̄
audiēs ⁊ pauescēs ne deteriorē infidelita/
tis aut desperatiōis foueā incurras/ tanq̄
videlicz nlla sit aut fuerit i sc̄is reuelatio/
nibz ⁊ bone spei/certitudo. Sicut de reue/
latiōe dicit apl̄us. Scio hoīem rē. Et de
spe inq̄. **L**ert⁹ sum qz neqz mors rē. Da/
bet̄ sane certitudo s̄ a diuio lumie/ nō hu/
mana solā inuestigatiōe aut estimatiōe.
Scis p̄terea qz nō sequit̄. cadit deceptio
⁊ illusio i iudicādo de somno ⁊ vigilia. igi/
tur nlla ē de vigiliatiōe certitudo. nullaqz
adhibēda vigiliatiōis fides indubia. vigila/
bāt sc̄i i diuio lūie. nos pct̄is obruti ⁊ ob/
uoluti/ plerūqz portēta viriōz aut illusio
nū sompniū/ numiz si fallimur. illi neqz
Hōi hoīem q̄ p̄ mltū tentatiōis inuo/
lucū/sup vno ex fidei articul. in tāā sub/
ro lucē veritat̄ ⁊ certitudis introduc̄t̄ est
vt nulli p̄orsus residerēt dubitat̄ reliq̄e
nulla vacillatio. s̄ serenitas mlt̄a. iubente
eo q̄ fluctibz impat. Addebat q̄ nō ex rōne
aliq̄ noua/ sic tūc se interrogabat ⁊ opt̄ie me/
minit. s̄ ex sola hūilitatiōe ⁊ captiuitatiōe in/
tellect⁹ in obsequiū fidei ⁊ oipotētie dei/
istud meruerat/ vt nō pl⁹ dubitaret de illa
fide q̄ de sui existētia. q̄rebat rōem tāte so/
liditat̄ ⁊ pac̄ in credendo. Nihil aliud re/
periebat nisi q̄ sic exp̄iebat ⁊ i aliū transu/
dusse nescisset. Nō credēt forsā mūdani sa/
piētes tales fieri illūtiatiōes/ qm̄ verissime
p̄nūciatū est ad deū p̄ pp̄ham. Illuminā/
tu mirabilē a mōtibz et̄nis turbati sūt oēs
insipiētes corde. Qui n̄ sapiūt vicz q̄ cor/
dis sūt ⁊ sp̄s/ q̄ nec secuz h̄rant in corde
suo. s̄ for̄ in plateis vanitatū. **S**ic cō

stat iustos i spem sue salutis certā erigi. cer/
tā dico nō in se. s̄ in eo q̄ afflatu secreto di/
cit anie. sal⁹ tua ego suz/ q̄ in medijs icert̄
qz tentatiōnū hūanaz fluctibz/ ancorā spei
firmā figit. qui etiā dilectā in trāquillita/
tis cubiculū/ ex tot irruentibz hūane vicis/
situdinis turbinibz introducit. Dec sunt
plane mirabilia dei in p̄fundo hūani cor/
dis/ q̄ vident illi qui descēdūt mare p̄riti/
onis amare ⁊ fontis in manibz virtutis/ ⁊
p̄stemplatiōe ⁊ meditatiōe sedulā non
curiosam/ sed piā ⁊ fidelē faciūt op̄ationē
in aquis mult̄/ tam diuinor̄ iudiciōz/ q̄
humanor̄ affectuū. **V**is videre hanc visi/
ōne magnā/ vis ad ista p̄scendere/ nō opus
est viribz hūanis/ tuū posse nō est posse/ tu
um scire vt socrates dicebat est qd̄ nescias
tua iusticia nihil de iusticia tua confidere
Quō sic. Accede ad cor altū ⁊ tibi exalta/
bitur de⁹. videbis q̄ nō tu solus/ s̄ oēs gē/
tes. iuxta dictum pp̄be. q̄si nihil ⁊ inane
sunt in p̄spectu ei⁹/ ecce tuum nihil posse.
Exclamabim⁹ nihilomin⁹ cū pp̄ha. **D**i/
rabīl facta est sc̄ia tua ex me. p̄fortata est ⁊
nō potero ad eā. **E**cce tuū scire nihil fate/
ber̄. **D**eniqz cū alio pp̄ha. **D**īnes iusticie
nre q̄si p̄anus mēstruate sic sunt aū te. **A**b/
hac imbecillitat̄ tue valle. **A**b hac insipi/
entē caligie. **A**b h̄ puluere hūilitat̄ ⁊ ster/
core vilis reputatiōis. vocabit te de⁹ i mō/
te/ loq̄ns tibi de caligie atqz suscitās d̄ pul/
uere egenū/ ⁊ de stercore paup̄em erigen⁹
Sz dices. scio iā me nihil posse nihil sc̄i
re. nihil deiceps h̄re iusticie. nihil tū tale q̄
le pollicer̄/ experior. **T**erūtū p̄cor attēdes/
quō scire dixer̄. videto ne audias illud im/
properiū. **E**t ore tuo te iudico fue nequā
Nā si h̄a ⁊ absqz vlla dubitatiōe ita eē iudi/
ces forte p̄ intellectū ⁊ p̄ rōem/ vt fere oīs.
cur affectio. cur op̄atio p̄tradicit̄. cur vlt̄ n̄
p̄formit̄ afficer̄ ⁊ agis. aut cur sic afficer̄/
⁊ sic agis/ q̄si possis tuis viribz. tua indu/
stria. tuaz iusticia dignū aliqd̄ op̄ari. lau/
do iudiciū tuū q̄le dixisti/ s̄ exp̄imētalem
gustatiōz coercigo. **A**lit̄ q̄ppe iudicāt se ne
scire ideote/ q̄ difficultates sc̄ie alie⁹ nūqz
attēdūt. alit̄ sapiēs ⁊ exp̄t⁹ q̄ sc̄iedī impos/
sibilitatē ex ip̄a rei p̄ditiōe aut rōnū p̄ple/
ritate p̄siderat/ sentit ⁊ masticat. **N**ullo pa/
cro insup culpo neqz p̄hibeo te conari. te
op̄ari. te totz viribz exerceri. s̄ arrogantiā
in istis penitus execroz ⁊ exulo. **A**lioquin
noli mirari si tua spes nutat et fluctuat/

Trigilogiū astrologie

dum vñ in modico/tuis viribz q̄s fateri in
ualidas inuit. Si p̄terea cū venerit tibi
pes sup̄bie claudicas et correis. vbi ceci-
derūt om̄es q̄ opant iniquitatē. In deo q̄
solus est immutabilis/spes dūtarat figēda
est/cū illo qui dicit mihi adberere deo bo-
nū est et. **I**ntellige p̄terea vt ad cepta re-
grediar vñ diuertit longē: p̄sequendo sup̄-
biam. intellige in q̄d salomon repit duz
solo hūane industrie studio ad cognitōez
diuinorū n̄sus est p̄tingere/quis est p̄ns in
quisitio de veris atq̄ falsis reuelatiōibz
Lūcta inq̄t tentauit in sapia/dixi sapiens
efficiar: et ip̄a longē recessit a me/m̄ro ma-
gis q̄ erat/et alta pfunditas. q̄s inueiet eā
Et nūqd nō asp̄icitis doctissimi viri. nū
qd nō animaduertis/ si ē aliqd in p̄posita
questione. q̄ plane tanto amplē mibi v̄sa
est exaltari/ q̄nto plus q̄sita est penetrari.
Et ibi vere deficiūt scrutantes scrutatio.
Atq̄ bene actū est. nō p̄didim⁹ operā: vñ
audiendo: ego loquēdo. si de nob nō de dī
munere diffidim⁹. si p̄inde iugiter hēam⁹
ad dñm sursum corda/petētes ne fallam⁹
et fallamur. Nā homi bono in p̄spectu suo
dedit de⁹ sapiam et scientiā: inq̄t salomon
Si monete sp̄ualiu reuelationū nos exa-
minatores esse p̄tingit/studeam⁹ esse q̄les
descriptim⁹. Adbercam⁹ deo et scripture
et p̄ quā et in q̄ semel loquit nob de⁹/et id
ip̄m nō repetit. **D**ebem⁹ in eo q̄dē iudi-
cio tū in oibz. tū p̄cipue in ista examina-
tione nō p̄cipitare sniam/sz vsq̄ ad plenā
simā examinatōez suspēsuz tenere iudiciū
marie nisi falsitas aut fatuitas cognata/
falsitatis apta sit. vbi q̄o nihil p̄mo aspe-
ctu falsum vñ delirū asp̄icit. nō solū explo-
rare p̄uenit q̄ acta sunt sz exitū expectare.
Nā p̄mittit aliq̄n demon veritates pluri-
mas/et post t̄pis tractū q̄n p̄suasit hoibz
tūc id q̄d fallit sumministrat. et h̄ vel ad de-
ceptionē singulari p̄sone: vñ ad impugna-
tionē miraculosa op̄ationū n̄re religiōis
quibz fides innixa subsistit. vñ ad vitupe-
riū toti⁹ deuotiōis/aut ad scandalū verbi
diuini. Et ei dū cadit vñ/que antea m̄gni
eē nois talū reuelationūz fama vulgauit
Irrident ip̄i deinceps seculares/seculari-
ter viuētes/vnūquēlibet q̄ religiosa sim-
plicitate vitaz agere decreuerit. Appellat
p̄festim illusor et illusor/clamat fantasti-
cibilatur papetardus: begosus: et begar-
dus/et sic occasione accepta irridetur iusti

simplicitas. Sz et simplices p̄ralia palaz
decepti/aut vit aut nunq̄s p̄nt ad viā veri-
tatis reduci. Que cū est/qm̄ neq̄s audiunt
clericos q̄s hypocrisi inuidia: et maligni-
tate laborare credūt. neq̄s emendant p̄ lai-
cos q̄s ignorātes vt seip̄os esse cognoscūt
Predictorū oim̄ bec summa est vt exa-
minet numisma diuine reuelatiōis/si ba-
bear pondus hūilitatē: absq̄ curiositate et
tumoris vanitate. Si flexibilitatē discre-
tionis/absq̄ sup̄sticiosa estimatiōe: et abie-
ctione p̄silij. Si durabilitatē patientie in
aduers: absq̄ remurmuratiōe et ficta emu-
latione. Si veritatē p̄figuratiōem absq̄
mendosa aut inepta assertionē. Si colorē
viuidū et sincerū/diuine charitatis: absq̄
carnalitatē scoria et fece. Et qm̄ bec omnia
circa elysabeth et zachariā extiterūt i reue-
latione eis facta de ioh̄e et ei⁹ noie. Comē-
dari n̄ irrationabilē dicit⁹ est ip̄e Joban-
nes/tanq̄s hūis nomē reuelatur/qd os dñi
nomiauit. qd notari dignuz in prima no-
stri textus p̄ricula fuit ioh̄es et. Cui⁹ me-
ritis ab om̄i nos errore custodiat ip̄a veri-
tas christus iesus/qui est b̄ndictus i secu-
la seculorum. Amen.

**Trigilogiū astrolo-
gie** theologice/ate/ab eodē scriptū lugdani
Anno dñi. M. cccc. xix. ad delphinū vni-
cum regis francie filium.

Prohemium

Sapientia que a dño deo
est. que et de se p̄dicat. Per
me reges regnāt/ quā vsi-
tato nomē theologia di-
cim⁹/ null⁹ recte existima-
bit p̄trariā eē cuiusq̄ vere
scientie. om̄e ei⁹ vez om̄i q̄o p̄sonat. Quin-
etiā theologia scias oēs alias sibi subdi-
tas h̄z/velut ancillas/in q̄bz si qd pulcrū
est/illud approbat et decorat. si qd nocū et
turpe illud abiecit et mūdāt. porro si quid
sup̄fluū est resecat. sup̄plēs q̄cqd fuerit di-
minutū. Propterea nō est h̄ negādū ab a-
strologia/quā eē sciam nobilē et admirabi-
lē p̄mo p̄sarche adāz seq̄tibz reuelatā/the-
ologia nō abnegat. Verūtū h̄c ancillam
suā astrologiā nōnulli tot vanis obfuar-
onibz/tot imp̄ijs erroribz/tot sup̄sticiōibz
sacrilegis deturpātes maculauerūt/ nesci-
entes in ea sobrie sapere/ac modeste vri. q̄

op̄to in p̄mē p̄d̄no d̄m̄t 1268